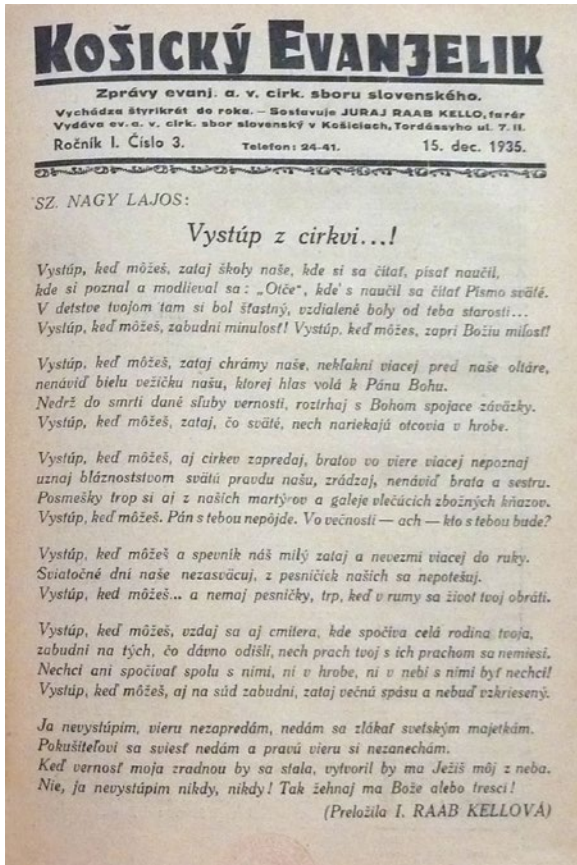

KOŠICKÝ EVANJELIK (1935 – 1938)¹

Ján DŽUJKO

V medzivojnovom období vzniklo na východnom Slovensku niekoľko náboženských periodík adresovaných rozličným konfesionálnym skupinám obyvateľstva. Evanjelická tlač síce nemala na periférii krajiny také silné zastúpenie ako katolícka, no napriek tomu sa tu vydávalo niekoľko periodík.

Jedným z nich bol *Košický evanjelik*, ktorý začal vychádzať 15. júna 1935 s podtitulom *Zprávy evanj. a. v. cirk. sboru slovenského*. Vydával ho Evanjelický a. v. cirkevný sbor v Košiciach štyrikrát ročne vo formáte 23 x 16 cm, neskôr Farský úrad ev. a. v. v Košiciach raz mesačne. Tlačil sa v tlačiarňi Grafika, neskôr v Tlačiarňi Athenaeum na 6 až 16 stranách. Redaktorom časopisu sa stal Juraj Raab Kello. Zo začiatku vychádzal v náklade 800 kusov. Mesačník prestal vychádzať 15. mája 1938. Aj keď v

robný náklad jedného čísla predstavoval zo začiatku približne 2000 Kč, časopis bol posielaný zadarmo najmä príslušníkom evanjelickej cirkvi v Košiciach a okolí, ktorí uviedli svoju adresu. Možno aj preto bolo spočiatku problematické časopis financovať. Svedčia o tom správy publikované v rubrike *Prošba*. V nej vyzývala redakcia k dobrovoľnému finančnému príspevku, ako aj k inzercii. Časopis tak prinášal tiež mená osôb či názvy spolkov i organizácií, ako aj sumy, ktorými prispievali na jeho vydávanie. Z približne 600 evidovaných evanjelikov však v druhom roku existencie periodika bolo len 16 ochotných prispieť na tento cieľ finančne.

V periodiku sa postupne sformovali tieto pravidelné rubriky: *Letoviská evanjelickej mládeže*, *Obete*, *Osobné zvesti*, *Oznámenia*, *Prošba*, *Rodinné udalosti*, *Z práce a života našich spolkov*, *Zlatá kniha sboru*, *Zo života a práce našej mládeže*, *Zo*

1 Tento príspevok vznikol v rámci projektu APVV-19-0058 *Multietnicita a multikonfesionálna a ich vplyv na spoločenský, politický a kultúrny vývoj okrajových oblastí v prvej polovici 20. storočia (na príklade východného Slovenska a Podkarpatskej Rusi)*.

života nášho Siona, Zo života Sboru. Z obsahového hľadiska boli na stránkach časopisu publikované básne, kázne, prednášky, príhovory, úryvky z Biblie, poučné príspevky, výročné správy, krátke úvahy, články týkajúce sa dejín košického zboru či nekrológy.

Okrem preferovania vlastného periodika odporúčal Košický evanjelik svojim čitateľom odoberať aj iné evanjelické časopisy, akými boli: *Cirkevné listy*, *Evanjelický posol zpod Tatier*, *Stráž na Sione*, *Evanjelický východ*, *Nový rod*, *Služba*, *Prameň*. Takmer v každom čísle prezentoval aj rozličné kalendáre, ročenky a literatúru s nábožen-skou tematikou.

Úlohou časopisu adresovaného evanjelikom v Košiciach bolo, *sblížiť cirkev s veriacimi, stvoriť spojivé pásky medzi nimi, odpomôcť, neumění“, nevedomostiam, poukázať na, zhoubu“ a tak jej predísť, - dať košickým evanjelikom zbraň do ruky, poťažne upozorniť na tú zbraň, s ktorou reformátori bojovali a zvíťazili. Vzbudiť a udržať v dušiach to živé povedomie, že patria cirkvi a cirkev že patrí im, vniknúť do každého domu, každej evanjelickej domácnosti a vyvolať, zvýšiť záujem o veľiké veci božie“.*

Časopis dával priestor na svojich stránkach aj viacerým aktívnym spolkom pôsobiacim v meste – Jednote evanjelických žien na Slovensku, Slovenskej evanjelickej Jednote, Sdružení evanjelickej mládeže, Dorastu evanjelickej mládeže, Nedeľnej škole a Modrému krížu. Informoval najmä o nimi organizovaných rozličných podujatiach majúcich najčastejšie náboženský, kultúrny a sociálny charakter. Boli to hlavne náboženské večierky, čajové, zábavné, literárne večierky, fašiangové večierky, besiedky a divadelné predstavenia.

Košický evanjelik mal zblížiť Cirkev s veriacimi. To, že vychádzal pravidelne s kvalitným obsahom svedčí v porovnaní s ostatnými periodikami vydávanými v tomto období o určitom úspechu. Usiloval sa predovšetkým prehľbiť náboženské presvedčenie veriacich, upevniť ich vieru a v neposlednom rade informovať o živote cirkevného zboru, o rozličných aktivitách spolkov. Prestal vychádzať v roku 1938, opäť vyšiel v roku 1945.

Použitá literatúra:

DŽUJKO, Ján. Košický evanjelik (1935 – 1938; 1945 – 1948). In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska V*. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2014, s. 110 – 122.

DŽUJKO, Ján. Prehľad po slovensky písaných novín a časopisov vychádzajúcich na východnom Slovensku v rokoch 1918 – 1938. In *Annales historici Presovienses*, 2009, č. 8, s. 199 – 214. ISSN 1336-7528.

KIPSOVÁ, Mária a kol. 1968. *Bibliografia slovenských a inorečových novín a časopisov z rokov 1919 – 1938*. Martin : Matica slovenská, 1968. 1074 s.

Košický evanjelik 1935 – 1938.